Aimo Koistinen
Luontomatkailuyrittäjä
Safari Service
1.1.2023

Saamelaiskäräjälaki

Minä Inarinsaamelaisena yrittäjänä olen kokenut allaolevia yrityksen kehittämistä ja sen toimintaan vaikeuttavia toimenpiteitä. Monesti halutaan myöskin kieltää toiminta kokonaan.

Maan hakinta ennen ja nyt:

Vuoteen 2011 kuka vain suomen kansalainen pääasiassa kuitenkin paikallinen asukas jos halusi rakentaa esim. Nellimiin saattoi vuokrata maata Metsähallitukselta.

Vuokrasopimus tehtiin ja alueen saattoi myöhemmin ostaa muttei enään.

Sen jälkeen tilanne on muuttunut radikaalisti. Kysyttäessä nyt Metsähallituksesta sanotaan ettei ole maata vuokralle. Samoin kaavoitus ei ole edennyt toivotulla tavalla.

Lausuntokierrokset vaikeuttavat myöskin maan hankintaa ja kaavoitusta.

Lausunnot antavat Metsähallituksen eri tahot, Inarin kunta, Saamelaiskäräjät, Kolttien kyläkokous, alueen paliskunta. Vastustavalla kannalla monessa suunnitelmassa ovat Metsähallityksen Luontopalvelujen maankäytöstä vastaavat, Kolttien kyläkokous, Saamelaiskäräjät ja paliskunnat.

Kuitenkin samaan aikaan koltta-saamelaiset saavat kolttalain turvin maan taloa varten, rakennuspuut metsästä, sorat pohjiin, voivat myöskin hakea kalastustukikohtaa Inarijärveltä tai metsäjärvien rannoilta. Kalastustukikohdan rakentaminen tapahtuu samoin ehdoin. Monessa tapauksessa näitä kalastustukikohtia vuokrataan. Kaikkiin näihin investointeihin voi saada valtion tukea ja valtion takaamaa halpakorkoista lainaa.

Koska tämä etuisuus jatkuu ja jatkuu sukupolvesta toiseen jolloin se ei kohtele kaikki ihmisiä ja elinkeinoja tasapuolisesti.

Perinteiset saamelaiset elinkeinot

On selvää ettei poronhoito ole enään perinteistä vapaasti laiduntavaa poronhoitoa vaan metsät on täynnä teräsaitoja, poroja lisäruokitaan heinän ja rehun ja voimalla myöskin järvien jäille. Ne kootaan erotusaitoihin helikoptereiden, droonien ja teräksisten siula-aitojen avulla.

Kalastus ei näyttele enään merkittävää osaa kulttuurin ylläpitämisessä vaan sitä harjoittaa ammattikalastajat. Tiloihin perustava kalastusoikeus on pirstoutunut koska ne ovat siirtyneet uusille omistajille ja he eivät ole saamelaisia. Monessa tapauksessa tilat on lohkottu pienempiin osiin tai tontteihin ja myyty edelleen.

Yrityksien toimintaedellytykset ja kehittäminen:

Monenkin matkailuyrityksen toiminta aktiviteettien osalta perustuu tuotteistamiseen. Yhtenä osa tuotteessa on luonnon käyttäminen esim. pilkkiretket, metsästy ja kalastus. Kun perässä ajolupa moottorikelkalla lopetettiin paliskuntien ja Saamelaiskäräjien

painostuksen seurauksen Metsähallitus perusti yritysuria paliskuntien toivomusten mukaan. Tämän seurauksena esim. minun yrityksen keväiset pilkkiretket samoille järville loppui. Se kuitenkin jatkui Sevettijärven ja Näätämön alueen poronhoitajien toimesta koska sinne perustettiin yritysura. Uran perustamisessa ei otettu huomioon meitä eteläpuolen yrittäjiä. Yritysura Nellimistä Muotkavaaran kautta Kirkkoniemeen ja jäämerelle on myös koko ajan vastatuulessa koska alueen poroisäntä vastustaa sitä. Tämä ura olisi erittäin tervetullut vaihtoehto koska Iso Inarijärvi on asiakkaille erittäin ei toivottu siirtyminen eli 120km pelkkää järveä.

Monesti vedotaan merkittävään haittaan poronhoidolle ja saamelaiskulttuurille. Tätä haittaa ei ole koskaan todettu mitä se on, se on vain sanonta. Matkailijoiden liikkeet erämaissa eivät haittaa poronhoitoa millään tavalla. Vastustamiseen on muu syy jota ei haluta tuoda julkisuuteen. Se on mielestäni maan hallinta ja autoritaarisen alueen muodostaminen.

Saamelaiskäräjien ja poronhoidan valtaan vaikuttavat lait tänään.

Allaolevat lait antavat jo nyt liian suuren vallan saamelaiskäräjille ja poronhoidolle. Niiden tasapuolisuus on syytä tutkia perusteellisesti.

Metsähallituslaki poronhoidon osalta, Poronhoitolaki, Kolttalaki, Akve kon menettely, luonnonsuojelu ja rakennuslaki.
Lisäksi Saamelaiskäräjät käyttää valtaa Luontovarasuunnitelman sekä Hoito ja käyttösuunnitelman kautta.

Uuden lain myötä tuleva lisävalta.

Nyt käsittelyssä olevan Saamelaiskäräjälain mukaan tulee viranomaisille laajempi neuvotteluvelvoite. Tämä tarkoittaa sitä että esim maankäyttöasioissa Saamelaiskäräjien päätös on ns. viimeinen sana eikä heidän päätöksiään Metsähallitus tai kunta voi muuttaa lopulliseksi päätökseksi. Matkailuyritykset ovat täysin altavastaajia. Yksityiset retkeilijät saavat kulkea luonnossa jokamiehen oikeuksilla, mutta kun toiminta on liiketoimintaa, jokamiehen oikeus päättyy. Lakiuusituksessa neuvotteluvelvoitteen vahvistuminen maanoikeuksissa on suurin vallankaappaus sitten suomen valtion itsenäisyyden koska suurin maanomistaja Metsähallitus ei tule enää olemaan avainasemassa, eikä myöskään kunnan hallitus ja valtuustot

Ratkaisuehdotuksia:

Muutetaan nyt voimassa olevat lait perustuslain mukaisiksi ja tasapuoliseksi kaikkia ihmisiä ja elinkeinoja kohtaan.

Lopetetaan maan omistukseen ja vallan lisäämiseen johtavat toimintatavat, puheet ja kirjoittelut. Tätä harjoittavat yhä enemmän ja enemmän saamelaisneuvosta ja ”citysaamelaiset”. He ovat täysin ulkona paikallisista tilanteesta eivätkä edusta nykyistä

tai entistä saamelaiskultturia millään tavalla. Vaikuttavat ja harhaanjohtavat viranomaisia, YK:ta, hallitusta ja muita päättäjiä somen ja median kauttaa.

Puretaan Saamelaiskäräjien organisaatiota lähemmäs ihmistä ja todellista kulttuurin kehittämistä.

Tutkitaan ja todetaan merkittävä haitta mitä se on ja miten se ilmenee.

Lopetetaan lausuntokierrokset ja lisätään kunnan valtaa.

Muutetaan Saamelaiskäräjien toimintaa siten että se kehittää kulttuuria esim. kielipesä toiminnalla, tapahtumilla ja kirjallisuudella.

Selvitetään ja muutetaan Metsähallituksen Luontopalvelujen virkanhaltioiden toimintatavat ja jäävisyys maankäyttöön liittyvissä asioissa.

Ystävällisn terveisin!

Aimo Koistinen, Nellim